

Till Kammarrätten i Stockholm
Box 2302
103 17 Stockholm

Ink. 2020-11-16

Målnr 7429-20 R

Sakkod 3816 Aktil

KAMMARRÄTTEN
I STOCKHOLM
Rote 022

INKOM: 2020-11-16

MÅLNR: 7429-20

AKTIBIL: 1

Överklagande av Förvaltningsrättens i Stockholm dom den 25 september 2020, målnr
29075-19

Ombud: Linda Olofsson, jurist vid Frösunda omsorg AB

Adress: Tåggatan 4, 973 31 Luleå

Övriga kontaktvägar: tel. 010-130 57 83 och e-post linda.olofsson@frosunda.se

Saken: Återkrav av assistansersättning från annan än den assistansberättigade

PRÖVNINGSTILLSTÅND

Frösunda Omsorg AB (Bolaget) anser att kammarrätten bör bevilja prövningstillstånd för att

- förvaltningsrätten har dömt fel,
- det i vart fall behövs prövningstillstånd för att kunna ta ställning till om förvaltningsrättsdomen verkligen är korrekt, eller
- det är av yttersta vikt för rättstillämpningen att klargöra i vilka fall en assistansanordnare rimligen ska behöva vidkännas ett återkrav avseende assistansersättning.

Förvaltningsrätten konstaterar att Försäkringskassan har uppfyllt beviskravet ifråga om att assistansersättningen har utbetalats felaktigt. Eftersom även Bolaget numera kan konstatera att den försäkrade aldrig skulle ha beviljats assistansersättning om korrekta uppgifter lämnats vid ansökningstillfället är just frågan om felaktig utbetalning *ostridig*. Därefter drar förvaltningsrätten den vidlyftiga slutsatsen att Bolaget dessutom har lämnat en oriktig uppgift. Det framgår inte vari denna oriktiga uppgift skulle bestå, ännu mindre att det finns orsakssamband mellan uppgiften och den felaktigt utbetalda ersättningen. Det enda Frösunda har gjort är att inlämna en begärd administrativ handling, dvs. tidsredovisningar rörande varje arbetande assistent. Detta har dessutom gjorts helt i enlighet med Försäkringskassans egna instruktioner och Vägledning om assistansersättning. Detta beskrivs mer ingående under utveckling av saken.

Slutligen klargörs inte heller i förvaltningsrättsdomen på vilket sätt Försäkringskassan har uppfyllt beviskravet ifråga om denna påstått oriktiga uppgift.

Förvaltningsrättens avgörande medför i realiteten ett *strikt återbetalningsansvar* för assistansanordnare i de fall de visar sig att den försäkrade aldrig har haft rätt till tidigare beviljad assistansersättning. Detta ser dock inte ut att vara lagstiftarens vilja. Om strikt ansvar för återbetalning varit avsikten skulle lagregeln, 108 kap. 2 § första stycket SFB, inte stipulera ett orsakssamband mellan å ena sidan oriktig uppgift/underlåten uppgifts- eller anmälningsskyldighet och å andra sidan den felaktiga utbetalningen. Det skulle då inte heller finnas behov av en reglering där betalningsmottagarens onda tro i andra hand blir avgörande för återbetalningsskyldigheten, 108 kap. 2 § andra stycket SFB. Med beaktande av att den överklagade förvaltningsrättsdomen med strikt återbetalningsansvar står i direkt strid med ordalydelsen i tillämplig bestämmelse kan avgörandet inte vara korrekt.

Eftersom beslut om återbetalningsskyldighet är ett väldigt betungande beslut bör det ställas särskilt höga krav på klarhet från domstolarna ifråga om vilka grunder och sakomständigheter som medfört återbetalningsskyldigheten samt vilka bevis som styrker detta. Inget sådant klargörs i det nu överklagade avgörandet. Vad som nu har framförts borde vara tillräckligt för att medge prövningstillstånd. Bolaget hänvisar ändå till vad som framförs nedan rörande inhibition och sakfrågan för ytterligare stöd ifråga om prövningstillstånd i målet.

INHIBITIONSYRKANDE

Bolaget yrkar att kammarrätten meddelar inhibition.

GRUNDER OCH UTVECKLING AV TALAN AVSEENDE INHIBITIONSFRÅGAN

Återkravet utgörs av ett belopp som är betydande även för Bolaget och det är därför rimligt att sakfrågan har slutligen avgjorts i domstol innan betalningen verkställs (se Kammarrättens i Stockholm avgörande i mål nr 6839-19). Skadeverkningarna för Bolaget kommer dessutom att

vara betydande om domen gäller omedelbart. Samtidigt finns det inte några motstående intressen som talar starkt för att domen ska gälla omedelbart. Inhibition i en situation som den aktuella kräver endast att utgången i målet är *oviss*.¹

Av förvaltningsrättens avgörande framgår inte ens vilken (eller vilka) oriktiga uppgift(er) som skulle ha lämnats av Bolagets behöriga företrädare. Bolaget saknar därför möjlighet att åstadkomma relevant bevisning till styrkande av att oriktiga uppgifter inte alls har inlämnats. Vare sig Bolaget eller någon annan kan av domen förstå vilka uppgifter som skulle vara oriktiga. Bolaget har således ingen möjlighet att utreda om de aktuella uppgifterna har lämnats av någon som behörigen kan binda Bolaget. Detta är så graverande och måste i sig medföra att kammarrättens slutliga ställningstagande i sakfrågan – som minst – framstår som ovisst.

Förutsättningarna för att meddela inhibition är således uppfyllda.

YRKANDE I SAKEN

Bolaget yrkar att kammarrätten upphäver den överklagade domen.

GRUNDERNA FÖR SAKEN

Bolaget har inte

- lämnat oriktig uppgift,
- brustit i uppgifts- eller anmälningsskyldighet, eller
- vid utbetalningstidpunkten (se RÅ 2007 ref. 8) skäligen bort inse att assistansersättningen utbetalades felaktigt.

Det saknas därför grund för att det skulle föreligga någon återbetalningsskyldighet för Bolaget.

¹ Se RÅ 1974 ref. 38, RÅ 1988 ref. 143, RÅ 1990 ref. 82, RÅ 1991 not. 201, RÅ 1992 not. 333, RÅ 1998 not. 93, RÅ 2005 not. 161 och RÅ 2009 ref. 51.

UTVECKLING AV TALAN RÖRANDE SAKEN

Av HFD 2013 ref. 9 framgår att återkrav baserade på bristande anmälningsskyldighet kräver att det klart framgår vilka förhållanden som faller inom anmälningsskyldigheten. Bolaget menar att detta ger uttryck för att enbart det som klart och otvetydigt kan utläsas ur gällande regelverk kan leda till en så ingripande åtgärd som ett återbetalningskrav. Trots att Högsta förvaltningsdomstolen i återopat avgörande förhåller sig till *anmälningsskyldigheten* saknas anledning att betvivla att samma sak gäller övriga grunder för återbetalningsskyldighet.

Med detta i åtanke kan konstateras att någon klarhet kring vad som avses med oriktig uppgift enligt Socialförsäkringsbalken inte framgår av lagregeln. Detta skiljer sig helt från vad som är fallet inom skatterättens område där detta framgår av 49 kap. 5 § skatteförfarandelagen. Inom socialförsäkringsrätten har det således lämnats ett stort tolkningsutrymme åt förvaltningsdomstolarna. Bolaget menar dock att detta tolkningsutrymme inte kan anses som obegränsat eller ens särskilt omfattande om allmänna rättssäkerhetsaspekter samtidigt beaktas. Ett fritt och omfattande tolkningsutrymme omintetgör varje möjlighet till förutsebarhet.

Bolaget kan konstatera att det av Försäkringskassans beslut framgår att den *enda* grunden för återkravet är att ingivna tidsredovisningar för aktuell period påstås utgöra oriktiga uppgifter. Förvaltningsrättsdomen är endast tydlig ifråga om att oriktiga uppgifter är grunden för att rikta återkravet mot Bolaget. Vilka uppgifter rätten funnit vara oriktiga och på vilket sätt uppgifterna har varit oriktiga och dessutom hur dessa uppgifter har orsakat den felaktiga utbetalningen framgår däremot inte. Bolagets enda möjlighet för att på något sätt bevaka sina intressen är att nu huvudsakligen argumentera utifrån Försäkringskassans motivering. Detta då förvaltningsrättens motivering saknar den precision och tydlighet som ingår i motiveringsskyldigheten.

Köp av assistans – vem intygar vad?

Den assistansbeviljade kan bedriva assistansen själv såsom arbetsgivare för de personliga assistenterna eller avtala med sin kommun eller en privat assistansanordnare om köp av assistans.

Det är reglerat i assistansförordningen (1993:1091) och i Försäkringskassans föreskrifter (FKFS 2016:4 – hädanefter omnämnda som föreskrifterna) hur ett köp av assistans ska redovisas. Av 11 a § assistansförordningen framgår klart och tydligt att det är den försäkrade som till Försäkringskassan ska redovisa att pengarna har använts till köp av personlig assistans. Av 6 och 10 §§ föreskrifterna framgår att detta redovisas genom att den som får assistans (den assistansbeviljade) undertecknar blanketten Räkning – Assistansersättning (FK 3057). Den assistansbeviljade intygar på denna blankett att ett köp har genomförts (se bilaga 1). Bolaget har ingenting med dessa uppgifter att göra.

Bolaget har en skyldighet att, enligt 51 kap. 24 § punkten 2 SFB och 5 § föreskrifterna, redovisa den arbetstid som assistenten har arbetat hos den försäkrade. Detta ska ske på blanketten – Tidsredovisning (FK 3059). Av Försäkringskassans Vägledning om assistansersättning framgår följande (s. 167 f.)

Arbetsgivaren eller uppdragsgivaren ska *underteckna* tidsredovisningen. Assistenten ska *intyga* uppgifterna. (5 § föreskrifterna [FKFS 2016:4]).---

Arbetsgivaren visar genom sin underskrift dels att det är den som har lämnat uppgifter, dels att det som assistenten har intygat på tidsredovisningen är korrekt utifrån det som den kan förväntas känna till om assistenternas arbetade tid utifrån sitt ansvar som arbetsgivare.

I föreskrifterna regleras att den personliga assistentens arbetsgivare ska *underteckna* tidsredovisningen samt att varje personlig assistent ska *bestyrka* att uppgifterna om arbetad tid är korrekt. Av själva tidsredovisningsblanketten (se bilaga 2) framgår däremot att assistenten på sidan 2 (eller sidan 3) *intygar* att uppgifterna om arbetad tid är riktiga och på sidan 1 är det någon från anordnaren som *intygar* att uppgifterna i blanketten är riktiga. Detta *intygande* saknar författningsstöd – i vart fall ifråga om assistansanordnarens underskrift på tidsredovisningen. Försäkringskassan har även tagit fram instruktioner för hur tidsredovisningarna ska fyllas i (se bilaga 3). Av dessa instruktioner framgår följande.

Punkt 6. Underskrift av dig som är anordnare eller själv anställer dina assistenter

Du som är anordnare och har avtal med den som får personlig assistans, eller du som själv anställer dina assistenter, ska skriva under blanketten. Genom detta intygar du att alla

uppgifter i blanketten är riktiga, utifrån vad du kan förväntas kanna till om assistentens arbetstid.

Det går alltså att konstatera att Försäkringskassans egen vägledning och kassans egna instruktioner för hur tidsredovisningarna ifylls inte har exakt samma innehåll. Bolaget menar att det har följt instruktionerna och heller inte bör bli bundet i vidare omfattning än vad som följer av samma instruktioner. Den som har tagit fram tidsredovisningarna, instruktionerna, Vägledning och föreskrifterna bör rimligen själv förhålla sig till desamma. Detta blir förstås svårt då alla dessa dokument har olika ordalydelse.

Vad är normalt arbetsgivaransvar/ vad kan Bolaget förväntas veta om assistenternas arbetstid?

Frågan om vad som kan förväntas att en arbetsgivare känner till förekommer enbart i Försäkringskassans egna dokument (Vägledningen och instruktionerna för hur tidsredovisningen ifylls). Innebörden av normalt arbetsgivaransvar är alltså inte klarlagt vare sig i författning eller i praxis. Försäkringskassan anser att det ingår i Bolagets ansvar att ha kännedom om hur assistansen bedrivs och ha uppföljning av densamma. Även Bolaget anser att det är rimligt att assistansen löpande följs upp såväl med den assistansbeviljade som med dennes assistenter. Bolaget ifrågasätter dock hur Försäkringskassan och förvaltningsrätten kan utgå ifrån att detta inte har skett utifrån Bolagets legala möjligheter i aktuellt fall.

Här måste framhållas – och beaktas – att Bolaget inte har något mandat att tilltvinga sig tillträde till sina kunder vare sig i deras bostad eller på annan plats. Detta kan jämföras med kommunernas och Inspektionen för vård och omsorgs *rätt* att besöka den insatsberättigade enligt 9 c LSS och 51 kap. 16 a § SFB. Något liknande lagstöd finns inte för att ge Bolaget en möjlighet att – mot den assistansbeviljades vilja – göra hembesök eller tvinga denne till möten. Detta utgör en självklar begränsning av Bolagets möjligheter att utöva kontroll av att de assistansbeviljades uppgivna funktionsnedsättningar överensstämmer med sanningen. Det måste i sammanhanget framhållas att Bolaget inte på något sätt ser det som önskvärt att ha denna kontrollmöjlighet då det skulle utgöra en allvarlig kränkning av de assistansbeviljades rätt till privatliv och integritet. Icke desto mindre måste det klargöras vilken kontroll som är *lagligen möjlig* från Bolagets sida. Här måste också framhållas den beaktansvärda risken att den assistansbeviljade vid personliga möten med

Bolagets representanter ändå inte skulle ha uppvisat sådana förmågor som hen själv (och den medicinska utredningen) tidigare felaktigt har uppgett att hen saknar.

Bolagets mandat att kalla till möten begränsar sig istället till den av Bolaget anställda personalen, dvs. de personliga assistenterna. Bolaget ser inte hur något skulle ha sett annorlunda ut oavsett hur mycket fler personalmöten som hade hållits med de aktuella assistenterna. När den assistansbeviljade och dennes assistenter är i maskopi med varandra är det förstås omöjligt för Bolaget att få sådan information som av Försäkringskassan påstås ingå i Bolagets arbetsgivaransvar.

Det måste särskilt beaktas att såväl läkare som arbetsterapeut tidigare har låtit sig övertygas om funktionsnedsättningarna samt därefter intygat de nedsatta förmågorna och därtill behovet av assistans i den medicinska utredning som legat till grund för tidigare beviljad assistansersättning. De förmågor som den försäkrade nu visats besitta har inte tidigare varit uppenbara för någon seriös part i detta ärende, det vill säga vare sig för vården, Försäkringskassan eller för Bolaget.

Bolaget anser att det har iakttagit sitt arbetsgivaransvar och följt upp assistansen helt i enlighet med de legala befogenheter som står till buds för detta ändamål.

Tolkningen av uppgifterna på blanketterna Räkning respektive Tidsredovisning

När kammarrätten nu ska försöka uttolka huruvida uppgifterna på tidsredovisningarna är oriktiga måste beaktas att intygande från Bolagets sida saknar författningsstöd, att Försäkringskassan själv i sin Vägledning och i sina instruktioner (**bilaga 3**) har givit uttryck för att Bolaget bara kan ansvara för sådant som Bolaget såsom arbetsgivare kan förväntas känna till. Detta ger uttryck för en betydligt mer balanserad inställning än den Försäkringskassan (och förvaltningsrätten) nu har givit uttryck för.

Det är Bolagets uppfattning att det som av chefen för de personliga assistenterna är möjligt att intyga är att den av assistenterna intygade arbetstiden också överensstämmer med upprättat schema. Slutligen måste framhållas att det är Försäkringskassan som är ansvarig för utformningen av tidsredovisningsblanketten. Alla otydligheter samt att intygandet från Bolagets sida saknar

författningsstöd måste rimligen gå ut över den som är ansvarig för blanketten och inte över Bolaget (in dubio contra stipulatorem). Vad förvaltningsrätten har framfört om att assistansersättningen inte har använts till köp av personlig assistans är en inställning som om något ska gå ut över den tidigare assistansbeviljade som är den som på Räkningen har intygat att sådant köp har skett. Särskilt i ett fall där det numer är uppenbart för varje seriös part att det är den tidigare assistansbeviljade som redan vid ansökan om assistansersättning har lämnat oriktiga uppgifter, vilka har lett till felaktigt beviljande av assistansen. Detta är således dessa uppgifter som har förorsakat att assistansersättning över huvud taget har kunnat utbetalas felaktigt.

Oriktig uppgift

Försäkringskassan har, som framgått ovan, ansett att Bolaget genom ingivna tidsredovisningar har lämnat oriktig uppgift samt att det är dessa tidsredovisningar som har orsakat den felaktiga utbetalningen av assistansersättning. Förvaltningsrättens förvirrade motivering klargör att Försäkringskassan har lyckats bevisa den enda del som var ostridig i målet – att assistansersättning har utbetalats felaktigt.

Ingivna tidsredovisningar

1. Är det självklart att uppgifterna i ingivna tidsredovisningar är oriktiga bara för att det vid en senare tidpunkt har konstaterats att den försäkrade aldrig skulle ha beviljats assistansersättning om hen hade lämnat korrekta uppgifter vid ansökningstidpunkten?

Svaret på frågan måste bli nej. Försäkringskassans och förvaltningsrättens inställning (såvitt framgår) medför en *strikt* återbetalningsskyldighet för assistansanordnaren. Något som helt saknar stöd i här aktuell rättsregel – 108 kap 2 § SFB.

Av Försäkringskassans beslut framgår att de ingivna tidsredovisningarna innehåller uppgifter som är felaktiga avseende vilka assistenter och vid vilka tidpunkter assistans har utförts för den försäkrade. Den inställningen hade varit korrekt om tidsredovisningarna verkligen hade visat att assistenter har påstått arbeta samtidigt som den försäkrade och schemalagd assistent bevisligen inte befunnit sig i varandras omedelbara närhet. *Material som visar något sådant saknas dock helt.*

Tidsredovisningarna kan inte i sig utgöra oriktiga uppgifter enbart på den grunden att den försäkrade inte längre, eller ens någonsin, uppfyllt rekvisiten för att ha rätt till assistansersättning. En sådan bedömning skulle i praktiken innebära att Bolaget har ett ansvar som går långt utöver anmälningsskyldigheten i 110 kap. 46 § SFB. Sådant långtgående ansvar skulle för Bolaget i praktiken medföra en långtgående *efterforskningskyldighet*. Av förarbetena framgår dessutom uttryckligen att det inte finns någon sådan skyldighet att efterforska förhållanden. Det är enbart sådana omständigheter som den som mottagit utbetalningen har kännedom om som omfattas (se. prop. 2012/13:1 Utgiftsområde 9, s. 258 f.). Denna princip har även upprätthållits i Kammarrättens i Göteborg avgörande i mål nr 418-18.

Av samma avgörande framgår dessutom att tidsredovisningar inte kan utgöra oriktiga uppgifter enbart för att sådana har inskickats för tid då den försäkrade inte har någon rätt till assistansersättning. I målet (mål nr 418-18) har sådana tidsredovisningar insänts för att erhålla assistansersättning för tid utöver den försäkrades kortare sjukhusvistelse, dvs för längre tid än fyra veckor. Rätt till assistansersättning på sjukhus kan inte föreligga för längre tid än dessa fyra veckor. Trots att tidsredovisningar i målet (mål nr 418-18) uppenbarligen har ingivits till Försäkringskassan för tid då det saknas rätt till assistansersättning så har kammarrätten ansett att detta inte utgör oriktiga uppgifter från anordnarens sida. Däremot har kammarrätten, i mål nr 418-18, ansett att anordnaren borde ha insett att assistansersättning utbetalats felaktigt när den försäkrade har haft en sjukhusvistelse som pågått längre än de för assistansen godtagbara fyra veckorna.

Vad Bolaget som rättssubjekt har faktisk kännedom om kan heller inte omfatta vad samtliga anställda kan ha haft kännedom om. Bolagets anställda är förstas separata rättssubjekt som inte kan sammanblandas med Bolaget som självständigt rättssubjekt. I det nu aktuella fallet har den tidigare assistansbeviljade tillsammans med sina assistenter fört Bolaget bakom ljuset. Det är aldrig rimligt att någon – vare sig ett Bolag eller annan – ska ansvara för sådant som ligger helt utom deras kontroll.

2. Om det trots allt skulle ha lämnats oriktiga uppgifter på tidsredovisningarna blir nästa fråga *vem* som har lämnat dessa uppgifter och sedermera måste också prövas *vem* som har

behörighet att binda Bolaget till eventuellt oriktiga uppgifter på ett sådant sätt att återbetalningsskyldighet föreligger.

Socialförsäkringsrättsligt är det inte klarlagt vad som är en oriktig uppgift och inte heller vem som kan binda Bolaget vid sådan uppgift ifråga om återbetalningsskyldigheten. Det finns därför anledning att iaktta vad som gäller allmänt om behörighet att med bindande verkan företräda Bolaget i olika avseenden. Vidare kan det tjäna till vägledning att iaktta vad som gäller i andra rättsområden som exempelvis inom Skatterätten, vilket är ett annat rättsområde där just oriktig uppgift förekommer.

Rent allmänt kan sägas att Bolagets olika anställda har olika behörigheter att genom sin anställning binda Bolaget till olika rättshandlingar. De personliga assistenternas behörighet är ytterst begränsad i detta avseende medan behörigheten ökar i chefsposition för att öka ytterligare för VD:n. Behörig firmatecknare är den/de som har obegränsad behörighet att binda Bolaget till olika rättshandlingar.

I Skattehänseende är det den så kallat skattskyldige som är rättssubjektet som med bindande verkan kan lämna oriktig uppgift. Varje anställd på Bolaget kan således *inte* lämna en oriktig uppgift om skatt och därigenom binda Bolaget som rättssubjekt. Deklarationsblanketternas utformning i sig omöjliggör dessutom att annan än Bolagets behöriga företrädare binder Bolaget till skatterättsligt oriktiga uppgifter. Denna tydlighet utgör en betydande rättssäkerhet inom skatterätten, vilket är nödvändigt när oriktig uppgift där kan resultera i skattetillägg.

Att Bolaget i socialförsäkringshänseende skulle behöva vidkännas att varje i Bolaget anställd kan binda Bolaget vid oriktiga uppgifter som sedan ligger till grund för att återkräva stora belopp är inte rimligt. Det måste anses såväl rättsosäkert som oproportionerligt att Bolaget skulle drabbas av återkrav för oriktiga uppgifter som har lämnats av någon som inte behörigen kan binda Bolaget i *något* annat avseende än just inom socialförsäkringsområdet. Oriktig uppgift inom socialförsäkringsrätten är inte är klart definierad vare sig till innehåll eller ifråga om vem som med bindande verkan ifråga om återbetalningsskyldighet, kan lämna sådan uppgift. Bolagets

uppfattning är att domstolarna vid sådan betydande osäkerhet inte bör åsidosätta rättssäkerheten för intresset att till varje pris återkräva utbetald assistansersättning.

Det är Bolagets uppfattning att om det har lämnats oriktiga uppgifter i tidsredovisningarna så har detta gjorts av de personliga assistenterna och inte av Bolaget. De personliga assistenterna har inte behörighet att binda Bolaget till dessa uppgifter – vare sig genom sin anställning eller genom fullmakt från Bolaget. Den som, utöver de personliga assistenterna, har undertecknat tidsredovisningarna är chefen för assistenterna. Denne har inte lämnat någon oriktig uppgift utan enbart *undertecknat* tidsredovisningen utifrån vad denne rimligen kunnat förväntas känna till om assistenternas arbetstider.

Uppgifts-/anmälningsskyldighet och vad Bolaget skäligen bort inse

Det har inte aktualiserats att Bolaget på något sätt skulle ha brustit ifråga om dessa grunder. Bolaget vill ändå framföra att det helt saknas stöd för att Bolaget vid *utbetalningstidpunkten* skäligen hade bort inse att den försäkrade egentligen inte hade rätt till den assistansersättning som hen då var beviljad av Försäkringskassan (se RÅ 2007 ref. 8).

Avslutning

Förvaltningsrätten bedömer att utredningen talar starkt för att redovisad assistans inte har utförts. Detta måste anses innebära att i varje enskilt fall där Försäkringskassan kan konstatera att den assistansbeviljades rätt till insatsen aldrig har funnits alternativt har upphört p.g.a. förbättrade funktioner är också anordnaren skyldig att återbetala assistansersättningen. När det väl klarlagts att den försäkrade inte har haft rätt till assistansen kommer tidigare ingivna tidsredovisningar för utförd assistans alltid att utgöra oriktiga uppgifter. Uppgifter som anordnaren dessutom ska ansvara för. Detta trots att det under tiden för utförandet av assistansen aldrig framgått annat än att den assistansbeviljade också hade fortsatt rätt till assistans.

Vad ett sådant rättsläge får för konsekvenser för assistansbranschen är mycket svårt att förutse. Klart är dock att ett sådant rättsläge kommer att driva assistansanordnare i konkurs. Ett dylikt rättsläge gör heller inte någon skillnad på seriösa företag som försöker göra rätt och helt oseriösa

aktörer. Detta eftersom ingen anordnare har möjligheten att i förväg *försäkra sig* om att den assistansbeviljade verkligen är berättigad till assistans vid varje tidpunkt av utförandet av insatsen.

Bolaget ser detta som helt förödande och utgår ifrån att ett sådant rättsläge i vart fall måste framgå i ett avgörande från högsta instans när det inte klart och tydligt framgår av rättsreglerna.

Det är klarlagt att det är Försäkringskassan som har bevisbördan vid återkrav, se HFD 2013 ref. 50. I det målet klarläggs också att beviskravet ifråga om återkrav av just bostadsbidrag inte är lika högt som för andra socialförsäkringsförmåner. Kammarrätten har i sin prövning tydliggjort uppfattningen att det ifråga om återkrav förutsätts att försäkringskassans bevisning uppnår en *hög grad av sannolikhet*.

Det är Bolagets inställning att Försäkringskassan inte ens har gjort sannolikt att förutsättningarna för återkrav mot Bolaget är uppfyllda – än mindre har kassan uppnått sådan hög grad av sannolikhet som krävs ifråga om att av Bolaget återkräva assistansersättningen.

Mot ovan anförda anser Bolaget att förvaltningsrättens avgörande ska upphävas och att Bolaget inte är återbetalningsskyldigt för det aktuella beloppet.

Luleå den 13 november 2020

Linda Olofsson